

Vergaderjaar 2025-2026

36 890

Digitaal pakket van de Europese Commissie COM(2025)835, COM(2025)836, COM(2025)837, COM(2025)838

AA

VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 28 augustus 2026

De vaste commissie voor Digitalisering¹ heeft nader schriftelijk overleg gevoerd met de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over **het voorstel voor een Verordening tot instelling van Europese portemonnees voor ondernemingen**. Bijgaand brengt de commissie hiervan verslag uit. Dit verslag bestaat uit:

- De uitgaande brief van 8 juli 2026.
- De antwoordbrief van 19 augustus 2026.

De griffier van de vaste commissie voor Digitalisering,
Van Dooren

¹ Samenstelling:

Baumgarten (JA21), Beukering (Fractie-Beukering), Fiers (GroenLinks-PvdA), Van Gasteren (Fractie-Van Gasteren), Goossen (BBB), Hartog (Volt), Van Hattem (PVV), Janssen (SP), Kanis (D66), Lievense (BBB), Van Meenen (D66), Musa (VVD), Nicolai (PvdD), Van den Oetelaar (FVD), Panman (BBB) (ondervoorzitter), Petersen (VVD), Ramsodit (GroenLinks-PvdA), Recourt (GroenLinks-PvdA), Van Rooijen (50PLUS), Roovers (GroenLinks-PvdA), Van de Sanden (Fractie-Van de Sanden), Steenkamp (CDA), Talsma (ChristenUnie), Veldhoen (GroenLinks-PvdA) (voorzitter), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers), De Vries (SGP), Walenkamp (Fractie-Walenkamp)

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE COMMISSIE DIGITALISERING

Aan de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

Den Haag, 8 juli 2026

De commissie Digitalisering heeft met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 24 april 2026 met de beantwoording van de vragen over het voorstel voor een Verordening tot instelling van Europese portemonnees voor ondernemingen, ook wel EU Business Wallet (hierna: EBW) genoemd.² Naar aanleiding hiervan hebben de leden van de fractie van **GroenLinks-PvdA** nog enkele vervolgvragen.

U schrijft bij vraag één dat de keuze voor marktwerking innovatie van de EBW bevordert. Kunt u dit aan deze leden onderbouwen? Hoe is dit onafhankelijk getoetst?

Bij de beantwoording van vraag drie geeft u aan dat een aanbieder niet meer aan de vereisten uit de verordening voldoet wanneer een aanbieder van de EBW wordt overgenomen of onder zeggenschap komt van extraterritoriale wetgeving, zoals de Amerikaanse Cloud Act. Kunt u aan deze leden aangeven welke handhaving u inzet om hierop te controleren? Is dit voldoende om altijd te achterhalen wanneer dit het geval is? Wat zijn de beoogde tijdslijnen tussen identificatie van risico op verlies zeggenschap, onderzoek en de conclusie en/of handhaving? Met andere woorden: hoe lang is de maximale periode dat een Nederlands bedrijf zonder het te weten zijn data ondergebracht heeft bij een partij die onder extraterritoriale zeggenschap is komen te vallen?

Kunt u aan deze leden aangeven welke sancties er staan op het delen van bedrijfsdata van Europese bedrijven op basis van extraterritoriale wetgevingsregimes? Kunt u onderbouwen waarom dat voldoende afschrikwekkend is? Twee procent van de wereldwijde omzet lijkt geen onoverkomelijk probleem wanneer een bedrijf daardoor in de Verenigde Staten bijvoorbeeld op de markt kan blijven opereren.

Kunt u aan deze leden aangeven of ook is voorzien dat aanbieders vanwege wangedrag of het delen van informatie hun licentie kunnen verliezen?

Bij de beantwoording van vraag vijftien geeft u aan dat de EBW door de marktgerichte aanpak de Europese strategische autonomie versterkt. Kunt u dit aan deze leden onderbouwen? Het kan immers net zo goed tot strategische veiligheidsissues leiden wanneer bedrijfsdata bij vele verschillende commerciële partijen belegd wordt, zeker wanneer het toezicht op naleving van de datadeling of zeggenschap in deze bedrijven onvoldoende sterk opgezet wordt. Het is immers goed denkbaar dat, zoals bij de uitzendmarkt, deze bedrijven zich zullen vestigen in landen met de minste naleving van de regels.

Kunt u aan deze leden aangeven hoe u de naleving van de regels over zeggenschap en privacy in andere landen voor zich ziet? Wie controleert er over de grens? En hoe kunnen bedrijven erachter komen of ze met een valide partij in zee gaan?

² Kamerstukken I 2025/26, 36890, R; E260004

Deze leden lezen het antwoord op vraag 21 en vragen of u de beantwoording van de vragen in de eerste ronde nog eens tegen het licht kunt houden met het oog op mogelijke verplichte deelname van bedrijven na de evaluatieperiode. Kunt u, met name ten aanzien van vraag vier en vijf, reageren op de impact voor zelfstandigen zonder personeel (zzp) en het midden- en kleinbedrijf (MKB) in het licht van een mogelijke verplichting later in de tijd? Zo niet, welke zaken moeten er dan nu in de onderhandelingen nog een plek krijgen om overbureaucratisering of privacy- en veiligheidsissues in de toekomst te voorkomen?

In de Stand van de Uitvoering 2024 geeft Logius aan dat er nog veel onduidelijkheden zijn aangaande 'de wallet' en de aanpassingen die zij daarvoor moeten doen.³ Logius vraagt om een inschatting van het gebruik van DigiD als gevolg van de wallet. Kunt u aan deze leden uiteenzetten of Logius moet intensiveren of juist rekening houden met een afname? Wat heeft u ondertussen ondernomen om deze onduidelijkheid weg te nemen? Is dat voldoende om Logius zijn taken goed uit te kunnen laten voeren? Zo niet, wat is ervoor nodig om de uitvoerbaarheid op orde te brengen?

Naar aanleiding van twee recente rapporten, van Adviescollege ICT-toetsing (AcICT) en de evaluatie van de Wet digitale overheid (Wdo) van januari 2026, in opdracht van BZK, constateren deze leden dat de maatschappelijke opgave rondom digitale identiteit, wallets en dienstverlening een integrale beleidsbenadering vereist en een hierbij behorend proces.⁴ Het AcICT concludeerde medio vorig jaar over het eID-stelsel dat de samenhang en inrichting ver te zoeken is. De evaluatie van de Wet digitale overheid constateert dat de Wdo in de praktijk nauwelijks tot uitvoering komt en beveelt onder meer aan om de samenhang met het stelsel voor de wallet in kaart te brengen en het toezicht onafhankelijk op stelselniveau te beleggen.

Kunt u aan deze leden aangeven wat de actuele stand van zaken is volgens u? Zijn de gesignaleerde knelpunten verholpen?

Deze leden horen vanuit de uitvoeringspraktijk dat de integrale, opgavegerichte samenwerking rond digitale identiteit, de wallet en digitale dienstverlening nog steeds niet duidelijk belegd is. Er wordt veel overlegd, maar zijn de mandaten, gezamenlijke doelen, termijnen en escalatieroutes helder? Kunt u dit aan deze leden inzichtelijk maken?

Gezien het belang en de schijnbare uitvoeringscomplexiteit is, zoals wordt bepleit, onafhankelijk toezicht geen overbodige luxe. Kunt u aan deze leden aangeven of u bereid bent om te zorgen voor onafhankelijk toezicht op stelselniveau, zoals wordt bepleit in de evaluatie? Zo nee, waarom niet?

Op 2 juni jl. schreef Follow the Money over *NL wallet* waarmee Nederlanders zich binnenkort, naast DigiD, kunnen identificeren.⁵ *NL wallet* lijkt verplicht een Google of Apple account te vragen. Kunt u aangeven hoe *NL Wallet* samenhangt met de EBW en kunt u antwoord geven op de vraag of de EBW onafhankelijk blijft van dit soort gedwongen winkelnering. Kunt u tot slot aangeven, mocht het antwoord zijn dat er wel een door de techniek afgedwongen samenhang is, hoe bedrijven en individuen onafhankelijk kunnen blijven van Amerikaanse tech giganten wanneer ze gebruik willen maken van de EBW? Kunt u tevens voor deze situatie aangeven welke risico's hieraan zitten voor de strategische agenda van Europa om onafhankelijk te worden van Amerikaanse technologie?

³ *Bijlage bij Kamerstukken I 2025/26, 29.362, AR; Bijlage bij Kamerstukken II 2025/26, 26.643, nr. 1397.*

⁴ *Bijlage bij Kamerstukken I 2025/26, 34.972 / 35.868, AG.*

⁵ 'Gedoodverfd opvolger van DigiD is niet te gebruiken zonder Gmail-account of Apple-ID', *ftm.nl*, 2 juni 2026.

De commissie Digitalisering ziet met belangstelling uit naar uw antwoorden en ontvangen deze graag **binnen vier weken** na dagtekening van deze brief.

De voorzitter van de commissie Digitalisering
G.V.M. Veldhoen

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 augustus 2026

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vervolgvragen van de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA naar aanleiding van de brief van 24 april 2026 met de beantwoording van de vragen over het voorstel van de Europese Commissie voor een verordening tot instelling van Europese portemonnees voor ondernemingen (COM(2025) 838).

W.J.M. Aerdt

Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

Vragen van de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA

1

U schrijft bij vraag één dat de keuze voor marktwerking innovatie van de EBW bevordert. Kunt u dit aan deze leden onderbouwen? Hoe is dit onafhankelijk getoetst?

Antwoord

Marktwerking kan innovatie stimuleren door concurrentie tussen aanbieders mogelijk te maken, keuzevrijheid te bieden aan afnemers en leiden tot een snellere (door)ontwikkeling van diensten. Dit volgt mede uit het Commission Staff Working Document dat gezamenlijk met het voorstel is gepubliceerd (SWD(2025) 837 final).

2

Bij de beantwoording van vraag drie geeft u aan dat een aanbieder niet meer aan de vereisten uit de verordening voldoet wanneer een aanbieder van de EBW wordt overgenomen of onder zeggenschap komt van extraterritoriale wetgeving, zoals de Amerikaanse Cloud Act. Kunt u aan deze leden aangeven welke handhaving u inzet om hierop te controleren? Is dit voldoende om altijd te achterhalen wanneer dit het geval is? Wat zijn de beoogde tijdslijnen tussen identificatie van risico op verlies zeggenschap, onderzoek en de conclusie en/of handhaving? Met andere woorden: hoe lang is de maximale periode dat een Nederlands bedrijf zonder het te weten zijn data ondergebracht heeft bij een partij die onder extraterritoriale zeggenschap is komen te vallen?

Antwoord

De wettekst is nog niet definitief vastgesteld. Wel is er in de Raad een Algemene Orientatie bereikt. De Nederlandse inzet is daarbij geweest om het toezicht op aanbieders te versterken. Mede door de Nederlandse inzet is in de Algemene Orientatie sprake van een toelatingsregime, in plaats van een meldingsregime. De nationaal aan te wijzen onafhankelijke toezichthouder wordt daarin belast met het toezicht op de naleving van de vereisten van de verordening, waaronder de vestigings- en zeggenschapsvereisten. Wanneer de toezichthouder constateert dat hier niet langer aan wordt voldaan, vindt direct een melding plaats aan de Europese Commissie. De Europese Commissie trekt daarop binnen twee werkdagen de autorisatie van de aanbieder in.

3

Kunt u aan deze leden aangeven welke sancties er staan op het delen van bedrijfsdata van Europese bedrijven op basis van extraterritoriale wetgevingsregimes? Kunt u onderbouwen waarom dat voldoende afschrikwekkend is?

Antwoord

Aanbieders zijn onder de voorgestelde verordening onderworpen aan strenge vestigings- en zeggenschapsvereisten, mede ter voorkoming van de toepasselijkheid van extraterritoriale wetgevingsregimes. De voorgestelde verordening bevat sancties bij het niet naleven van de daarin vast te leggen vereisten, waaronder intrekking van de autorisatie en administratieve boetebepalingen. Afhankelijk van de situatie kan daarnaast andere (gegevensbeschermings)wetgeving of civielrechtelijke aansprakelijkheid van toepassing zijn.

4

Kunt u aan deze leden aangeven of ook is voorzien dat aanbieders vanwege wangedrag of het delen van informatie hun licentie kunnen verliezen?

Antwoord

Ja, een van de gevolgen van het niet-naleven van de voorgestelde verordening is de intrekking van de autorisatie van een aanbieder.

5

Bij de beantwoording van vraag vijftien geeft u aan dat de EBW door de marktgerichte aanpak de Europese strategische autonomie versterkt. Kunt u dit aan deze leden onderbouwen?

Antwoord

De voorgestelde verordening vereist dat aanbieders van EBW's in de Europese Unie gevestigd zijn, zij hun hoofdkantoor en belangrijkste activiteiten in de Unie hebben en zij geen risico voor de veiligheid van de Unie vormen. Daarmee wordt verzekerd dat de kritieke digitale infrastructuur van de Unie veilig en veerkrachtig blijft, en worden de Europese veiligheidsbelangen beschermd tegen mogelijke inmenging door derde landen.

6

Kunt u aan deze leden aangeven hoe u de naleving van de regels over zeggenschap en privacy in andere landen voor zich ziet? Wie controleert er over de grens? En hoe kunnen bedrijven erachter komen of ze met een valide partij in zee gaan?

Antwoord

In iedere Europese lidstaat zijn de nationaal daartoe aangewezen toezichthouders bevoegd met het toezicht en de handhaving van de voorgestelde verordening. Zij zijn verantwoordelijk voor de toezichtstaken met betrekking tot aanbieders van EBW's die hun hoofdvestiging in die lidstaat hebben. In gevallen waarin een nationale toezichthouder nalaat om doeltreffende maatregelen te nemen, kan indien nodig de Europese Commissie ingrijpen. De Europese Commissie houdt een openbare lijst van EBW aanbieders bij. Daarin worden alleen aanbieders opgenomen die aantoonbaar aan de vereisten van de verordening voldoen en geautoriseerd zijn om een EBW aan te bieden.

7

Deze leden lazen het antwoord op vraag 21 en vragen of u de beantwoording van de vragen in de eerste ronde nog eens tegen het licht kunt houden met het oog op mogelijke verplichte deelname van bedrijven na de evaluatieperiode. Kunt u, met name ten aanzien van vraag vier en vijf, reageren op de impact voor zelfstandigen zonder personeel (zzp) en het midden- en kleinbedrijf (MKB) in het licht van een mogelijke verplichting later in de tijd? Zo niet, welke zaken moeten er dan nu in de onderhandelingen nog een plek krijgen om overbureaucratisering of privacy- en veiligheidsissues in de toekomst te voorkomen?

Antwoord

Het kabinet kan niet vooruitlopen op de toekomstige evaluatie van een nog onvoltooid wetgevingstraject. Wel is mede door de Nederlandse inzet in de Algemene Orientatie opgenomen dat bij de evaluatie specifieke aandacht zal zijn voor de impact van de verordening op het MKB. Vrijwilligheid en ingebruikname naar aanleiding van voorziene efficiencyvoordelen en lastenverlichting blijven het uitgangspunt rondom de EBW.

8

In de Stand van de Uitvoering 2024 geeft Logius aan dat er nog veel onduidelijkheden zijn aangaande 'de wallet' en de aanpassingen die zij daarvoor moeten doen. Logius vraagt om een inschatting van het gebruik van DigiD als gevolg van de wallet. Kunt u aan deze leden uiteenzetten of Logius moet intensiveren of juist rekening houden met een afname? Wat heeft u ondertussen ondernomen om deze onduidelijkheid weg te nemen? Is dat voldoende om Logius zijn taken goed uit te kunnen laten voeren? Zo niet, wat is ervoor nodig om de uitvoerbaarheid op orde te brengen?

Antwoord

Het toelaten van erkende inlogmiddelen onder de Wet digitale overheid en een toename in het gebruik van de EDI-wallet zal op langere termijn naar verwachting leiden tot een afname van het aantal DigiD-authenticaties. Tegelijkertijd zal de komende jaren naar verwachting nog sprake zijn van een groei van het aantal authenticaties, omdat DigiD voor steeds meer diensten wordt ingezet,

bijvoorbeeld binnen de zorgsector. De uiteindelijke ontwikkeling van het aantal DigiD-authenticaties is afhankelijk van de adoptiegraad van andere inlogmiddelen en de EDI-wallet. Deze adoptiegraad is op dit moment nog moeilijk te voorspellen.

EDI-wallets zullen vrijwillig zijn in gebruik. DigiD blijft beschikbaar als inlogmiddel. Bij de technische doorontwikkeling van DigiD staan flexibiliteit en wendbaarheid centraal, zodat kan worden ingespeeld op toekomstige ontwikkelingen in het gebruik van verschillende inlogmiddelen. Het gebruik van DigiD, erkende inlogmiddelen en EDI-wallets zal periodiek gemonitord worden. Logius is daarbij beoogd beheerder van de publieke NL wallet en is nauw betrokken bij de ontwikkeling en implementatie van het stelsel.

9

Naar aanleiding van twee recente rapporten, van Adviescollege ICT-toetsing (AcICT) en de evaluatie van de Wet digitale overheid (Wdo) van januari 2026, in opdracht van BZK, constateren deze leden dat de maatschappelijke opgave rondom digitale identiteit, wallets en dienstverlening een integrale beleidsbenadering vereist en een hierbij behorend proces. Het AcICT concludeerde medio vorig jaar over het eID-stelsel dat de samenhang en inrichting ver te zoeken is. De evaluatie van de Wet digitale overheid constateert dat de Wdo in de praktijk nauwelijks tot uitvoering komt en beveelt onder meer aan om de samenhang met het stelsel voor de wallet in kaart te brengen en het toezicht onafhankelijk op stelselniveau te beleggen.

Kunt u aan deze leden aangeven wat de actuele stand van zaken is volgens u? Zijn de gesignaleerde knelpunten verholpen?

Antwoord

De aanbevelingen van AcICT worden opgevolgd. Hoe ik hieraan opvolging geef, heeft mijn ambtsvoorganger geschetst bij aanbidding van het rapport aan de Tweede Kamer. In dat kader wordt de samenwerking met betrokken publieke en private partijen verder versterkt en wordt gewerkt aan een heldere governance en afgebakende rollen en verantwoordelijkheden binnen het stelsel. Ook de samenwerking met het Stelsel Toegang is verder geïntensiveerd, met het doel publieke dienstverleners te ontzorgen bij het aansluiten op inloggen via EDI-wallets.

10

Deze leden horen vanuit de uitvoeringspraktijk dat de integrale, opgavegerichte samenwerking rond digitale identiteit, de wallet en digitale dienstverlening nog steeds niet duidelijk belegd is. Er wordt veel overlegd, maar zijn de mandaten, gezamenlijke doelen, termijnen en escalatieroutes helder? Kunt u dit aan deze leden inzichtelijk maken?

Antwoord

Om het EDI-stelsel in de praktijk betrouwbaar, privacy vriendelijk en veilig te laten functioneren is een heldere governance nodig. EDI-wallets kunnen zowel publiek als privaat gebruikt worden en dat maakt dat het onderwerp in diverse gremia besproken wordt. Zo wordt er samen met de VNG en het netwerk publieke dienstverleners gewerkt aan onderdelen die nodig zijn om EDI-wallets in de praktijk te gebruiken. Ook vindt afstemming plaats met private partijen en initiatieven op het gebied van gegevensuitwisseling en wallets. Om het publiekrechtelijke stelsel te laten werken, zullen de diverse rollen en mandaten in de uitvoeringswet vastgelegd worden.

11

Gezien het belang en de schijnbare uitvoeringscomplexiteit is, zoals wordt bepleit, onafhankelijk toezicht geen overbodige luxe. Kunt u aan deze leden aangeven of u bereid bent om te zorgen voor onafhankelijk toezicht op stelselniveau, zoals wordt bepleit in de evaluatie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Ja, het voornemen is om een stelseltoezichthouder op het gehele EDI-stelsel in te richten. Daarvoor is de beoogde stelseltoezichthouder de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI).

12

Kunt u aangeven hoe NL Wallet samenhangt met de EBW

Antwoord

EDI-wallets (zoals de NL wallet) en EBW's zijn separate initiatieven, maar hangen wel met elkaar samen. Beide maken in belangrijke mate gebruik van vertrouwensdiensten. EBW's moeten ook interoperabel zijn met EDI-wallets, maar de oplossingen werken verschillend: waar EDI-wallets bedoeld zijn om te werken op het apparaat van een gebruiker, werken EBW's vanaf een server waar gemachtigde medewerkers en/of bestuurders van de EBW-afnemer toegang toe hebben. Bij de EBW staat het veilig en betrouwbaar beheren en delen van gegevens voor bijvoorbeeld compliance centraal. Bij EDI-wallets ligt de focus op het identificeren en kunnen bewijzen van bepaalde eigenschappen zoals rijbevoegdheid en diploma's. EBW's zullen door de markt worden aangeboden. Voor EDI-wallets is het Nederlandse beleid dat deze op termijn ook door marktpartijen kunnen worden aangeboden.

13

Kunt u antwoord geven op de vraag of de EBW onafhankelijk blijft van dit soort gedwongen winkelnering. Kunt u tot slot aangeven, mocht het antwoord zijn dat er wel een door de techniek afgedwongen samenhang is, hoe bedrijven en individuen onafhankelijk kunnen blijven van Amerikaanse tech giganten wanneer ze gebruik willen maken van de EBW? Kunt u tevens voor deze situatie aangeven welke risico's hieraan zitten voor de strategische agenda van Europa om onafhankelijk te worden van Amerikaanse technologie?

Antwoord

Voor de publieke EDI-wallet is geen keuze gemaakt tot de verplichting van een Google-account of Apple-ID voor het gebruik en dit is ook niet ons streven. De publieke EDI-wallet is nog in ontwikkeling. Maatregelen die veilige toegang bieden aan gebruikers zonder Google-account of Apple-ID zullen worden onderzocht en, indien dat veilig kan, worden geïmplementeerd voordat de publieke EDI-wallet beschikbaar komt voor gebruikers.

Vooropgesteld staat dat er in het geval van de EBW sprake is van een marktgedreven aanpak, waarbij bedrijven die gebruik willen maken van een EBW de vrijheid hebben om te kiezen tussen verschillende EBW-aanbieders. Primair ingegeven door het stimuleren van innovatie en concurrentie binnen het aanbod van EBW's, heeft dit ook tot gevolg dat bedrijven niet afhankelijk zullen worden van één of enkele EBW-aanbieders. Waar de hosting van EBW's plaatsvindt, is bovendien aan de aanbieder en afnemers zelf. EBW's kunnen bijvoorbeeld ook in eigen beheer gehost worden.